

August

SVIATOSŤ BIRMOVANIA

VIII.

*V*o sviatosti birmovania dostávame Ducha Svätého. Kto je Duch Svätý? Istý kňaz si spomína na svoj rozhovor s človekom z Japonska. Japonec mu hovorí: „Myslím, že už chápem, čo sa hovorí v kresťanskej viere o Otcovi a Synovi, ale absolútne neviem pochopiť význam toho ctihodného vtáka!“

Ale aj pre mnohých kresťanov je tento „ctihodný vták“ veľkou neznámou. Tak ako to bolo v prvotnej Cirkvi. Keď prišiel Pavol do Efezu a našiel tam akýchsi učeníkov: A povedal im: „Dostali ste aj Ducha Svätého, keď ste uverili?“ Oni mu odvetili: „Ani sme nepočuli, že je Duch Svätý“ (Sk 19, 2).

KTO JE DUCH SVÄTÝ?

Duch Svätý je tretia osoba Najsvätejšej Trojice. Boh je dokonalé spoločenstvo. Otec sa dáva Synovi a Syn Otcovi a táto Láska nie je niečo, ale niekto – je to osoba – Duch Svätý. Duch Svätý je Láska, ktorá aj z nás vytvára jednu rodinu. Vytvára z nás **jedno spoločenstvo**, tak ako v deň Turíc medzi apoštolmi.

Duch Svätý je ten, ktorý v nás upevňuje **Kristovo zmýšľanie**. Učí nás byť Ježišovými priateľmi. Apoštoli síce žili blízko pri Ježišovi, ale vieme, že často nie celkom chápali jeho učenie. Duch Svätý ich postupne učil a pripomínal im všetko, čo Ježiš povedal. Aj nás vovádza do plnej pravdy evanjelia, aby sme boli skutočne Kristovými učeníkmi. Duch Svätý z nás robí **svedkov**. V jeho sile môžeme prinášať druhým pravdu o Ježišovi svedectvom vlastného života. Tu nejde v prvom rade o vedomosti, ale o osobu Ježiša, ku ktorému máme privádzať druhých.

Výrazom Duch sa prekladá hebrejské slovo **Rúach**, ktoré podľa svojho pôvodného významu znamená dych, vzduch, vietor. Keď Ježiš zvestuje a sľubuje príchod Ducha Svätého, volá ho **Parakletos**, znamená to „ten, ktorý je privolaný“, teda ten, ktorý je zavolaný byť nám po boku, po latinsky **Advocatus**. Podstatné meno *paraklesis* – „výzva“, „povzbudenie“, tiež označovalo povzbudenie k vznešeným skutkom alebo myšlienkam, či povzbudenie pred odchodom do boja. Parakletos je teda ten, kto je povolaný podporovať, povzbudzovať, obhajovať, či potešovať. Prekladá sa ako Tešiteľ, Zástanca (porov. KKC 691-692).

Keďže je Duch Svätý osobou, sám myslí, koná, cíti, rozhoduje sa. Je teda možné s ním mať vzťah, byť ako priateľ s priateľom. Má úzky vzťah s Bohom Otcom a Ježišom – vychádza z nich a je tej istej podstaty – je rovnako Bohom. Duch Svätý pôsobí spolu s Otcom a Synom od počiatku až do završenia plánu spásy. Ale až v „plnosti času“, ktorý začal vtelením Syna, je zjavený a daný, poznaný a prijatý ako osoba.

JEŽIŠ ZJAVUJE DUCHA SVÄTÉHO

Pán Ježiš je dokonale zjednotený s Duchom Svätým. Vždy je ním úplne preniknutý. Ježiš nezjavuje Ducha Svätého iba svojimi mocnými slovami, ale celým svojím pôsobením, celým svojím životom.

Už pri zvestovaní je hlavným aktérom Duch Svätý. On zatieňuje pri **vtelení** Pannu Máriu a ona počne z Ducha Svätého. Pri **návšteve** Panny Márie je Alžbeta naplnená Duchom Svätým pri stretnutí s Božím dieťaťom v jej lone.

Hneď na začiatku svojej misie je Ježiš pomazaný Duchom Svätým v **Jordáne** a potom sa vedený tým istým Duchom pripravuje nadľudskou askézou na **púšti** na svoje verejné účinkovanie. Často bojuje proti satanovi a oslobodzuje tých, ktorí sú ním napádaní. V mnohých mestách koná **zázraky** a utešuje trpiacich. V **synagóge v Nazarete** číta slová proroka Izaiáša, ktorými vyjavuje, že on je Pánov pomazaný, ktorý prišiel hlásať evanjelium a oslobodiť ľudí. Pred umučením **prisľubuje svojim učeníkom Tešiteľa**, ktorý zostane s nami naveky, Ducha pravdy. Jedným z najkrajších pôsobení Ducha Svätého ešte pred Turícami bolo poznanie Petra o Ježišovom božstve. Najdokonalejšie zjavenie Ducha Svätého sa ale udialo pri Ježišovom sebaobetovaní na kríži. Ježiš nám nezanechal len nejaké idey, originálne myšlienky, ale dal nám svojho ducha – osobu, s ktorou môžeme vstúpiť do vzťahu, ktorá nás počuje a odpovedá, ktorá nás sprevádza a vedie, ku ktorej sa môžeme modliť.

2. DAR MÚDROSTI

Keď sa Šalamún po smrti svojho otca stal kráľom, chcel priniesť Bohu obeť. Vtedy sa mu vo sne zjavil Pán a spýtal sa Šalamúna, čo si želá. Na čo by sme mysleli my ako prvé, keby sa nám mohlo splniť nejaké želanie? Dlhý život, zdravie, peniaze, moc, alebo smrť našich najväčších nepriateľov? Ale on prosí: Daj teda svojmu sluhovi srdce pozorné, aby spravoval tvoj ľud a rozlišoval medzi dobrým a zlým. ... Preto mu Boh povedal: „*Pretože si si žiadal túto vec a nežiadal si si dlhý vek, ani si si nežiadal bohatstvo, ani si nežiadal život svojich nepriateľov, ale si si žiadal chápanosť, aby si pochopil právo, urobím ti podľa žiadosti:*

Hľa, dám ti srdce múdre a chápané...“ (1 Kr 3, 9; 11-12).

Najväčšou múdrosťou je poznať a milovať Boha. Je to dar, ktorý môžu mať aj deti a celkom jednoduchí ľudia. Človek, ktorý sa modlí, je múdry. Dar múdrosti nám pomáha, aby sme v Bohu videli najvyššie dobro a všetko posudzovali z Božej perspektívy. Je to múdrosť srdca pozeráť sa na svet očami lásky. Dar múdrosti otvára náš pohľad na dobro v nás samých, v druhých ľuďoch a v udalostiach života. Pomáha nám vidieť v každej situácii niečo dobré. Chráni nás pred hlúpym posudzovaním podľa prvého zdania.

Mnohé veci dokážeme pochopiť aj vlastným rozumom, ale mnohé nie. Dar múdrosti nám pomáha skloniť sa pred tým, čo prevyšuje naše chápanie. Nebolo by múdre odmietať a zavrňovať Božie tajomstvá. Božia múdrosť, ktorá všetko dokáže použiť na dobré, vychádza z jeho nekonečnej lásky. Duch Svätý je svetlom nášho života. Vyprosujme si múdrosť srdca, aby sme v jeho svetle dokázali chápať, že aj neúspech, bolesť a utrpenie, ak ich znášame z lásky, sú pre nás tajomným Božím darom!

Mnohí ľudia by chceli byť múdri, ale je rozdiel medzi Božou múdrosťou a ľudským chytráctvom. Kto sa nechá naplniť Božou láskou a dobrotou, ten má účasť na jeho múdrosti. Na obsiahnutie tohto daru nie je potrebné veľa vedieť, ale mať veľkú lásku. Je to dar Lásky – dar Ducha Svätého.

Sv. Ján Mária Vianney sa ako žiak ťažko učil, mal veľmi slabú pamäť a veľké medzery vo vedomostiach. Po prijatí birmovky to síce nebolo o nič lepšie, ale vďaka tejto sviatosti zažil veľa útechy a dokázal to dobre niesť. Posilnený sviatosťou birmovania začal používať aj meno Baptiste na počesť svojho birmovného patróna Jána Krstiteľa. Počas svojich štúdií v seminári nezložil ani jednu skúšku. Keďže povolania boli v tom čase veľmi vzácne, bol napriek tomu vysvätený za kňaza. Stal sa farárom v Arse a zostal tam po celý svoj život – posledný z kňazov v poslednej dedine Francúzska. Vynikal veľkou láskou, dobrotou a obetavosťou a stal sa múdрым vodcom duší. Napokon celé Francúzsko putovalo do Arsu – dedinky s len 300 obyvateľmi, tak že v posledných 20 rokoch jeho života prichádzali ročne 10-tisíce pútnikov s cieľom počuť kázne a predovšetkým vyznať svoje hriechy a obrátiť svoj život k Bohu na svätej spovedi u arského farára.

BISKUP SA UČÍ KÁZAŤ

Skutočná udalosť zo života pátra Damiána de Veuster:

Biskup Maigret prišiel na ostrov Molokai v týždni po Turícach v roku 1875, aby vyslúžil jeho obyvateľom sviatosť birmovania. Molokai bol ostrovom mŕtvych. Všetci jeho obyvatelia boli malomocní až na jedného – kňaza Damiána de Veuster, ktorého biskup pred dvomi rokmi vymenoval za duchovného správcu na ostrove. Všetci obyvatelia ostrova vítali biskupa radostnými zvolaniami, hrou na trúbkach, flautách a spevom. Takéto privítanie biskup nečakal, veď pred dvomi rokmi to bolo miesto zúfalstva a hrôzy. *„Toto už nie je Molokai, ostrov smrti“*, povedal dotknutý biskup. Nasledovala veľmi dlhá procesia ku kostolíku sv. Filomény. V kostole sa začala bohoslužba a nasledovala aj kázeň biskupa: *„Moje úbohé deti, prišiel som k vám, lebo vy obzvlášť potrebujete útechu. Svojim utrpením ste Ježišovi veľmi blízko a stávate sa mu podobnými. Dnes vám udelí mimoriadnu milosť. Udelím vám sviatosť birmovania, zostúpi na vás Duch Svätý, útecha chorých a otec úbohých. V jeho milosti nájdete silu niesť vaše nešťastie a nezúfať, keď vám bude ťažko.“* Potom predstúpili chorí a prijali z rúk biskupa pomazanie krizmou na čelo. U mnohých bolo veľmi ťažko nájsť zdravé miesto, na ktoré by ich poznačil znakom sviatosti. Najskôr pristúpili deti, mladí, potom dospelí. Niektorí z nich boli na nosidlách. Ale zo všetkých tvárí vyžarovala nesmierna radosť.

Po sv. omši navštívil otec biskup sirotinec, ktorý vystaval páter Damián. Bez strachu sa dotýkal rúk detí, ktoré sa k nemu s radosťou tlačili. Prehovoril k nim aj zopár srdečných slov, ktoré sa mu ale viac krát zasekli v hrdle kvôli dojatiu a súcitu. Keď opúšťal sirotinec, pretlačil sa k nemu malý slepý chlapec, potiahol ho za talár a pošepkal mu: *„Musím ti niečo povedať, otče!“* „A čo také?“, pýtal sa prekvapený biskup. *„Všetko, čo si kázal bolo nesprávne.“* „Skutočne? A prečo?“ pýtal sa biskup s úsmevom. *„Nazval si nás úbohými a nešťastnými, otče, pretože sme malomocní. Ale páter Damián nás učil, že naše duše sú úplne čisté a krásne. Nemôžeš nás nazývať úbohými a nešťastnými.“* Biskup sa dotknutý pozeral na chlapca, ktorý pozdvihol k nemu svoje slepé oči. *„Nie, nie“*; pokračoval slepý chlapec, *„my nie sme úbohí. A dnes, keď sme prijali Ducha Svätého stali sme sa bohatými. Pretože On je náš Otec a z neba nám daroval svoje dary. Už je to asi dávno, čo si prijal sviatosť birmovania, však, otec biskup.“*

„Áno, bolo to už pred päťdesiatimi rokmi.“

„To som si myslel, chcem ale prosiť Ducha Svätého, aby ťa osvietil, aby si mohol správne kázať a aby si birmovancov nenazýval úbohými. Áno, každý deň budem za teba prosiť Ducha Svätého, ktorý teraz prebýva v mojom srdci.“

„Tak to ma veľmi teší, môj drahý šťastný syn!“ odpovedal dotknutý biskup. *„Tak ten mi dal ponaučenie, na ktoré nezabudnem po celý svoj život“*, obrátil sa biskup na pátra Damiána, ktorý si vypočul celý rozhovor. *„Zdá sa, že ste svojich birmovancov dobre pripravili, drahý priateľ. Veď oni vedia viac ako biskup. V živote som veľa študoval a čítal som veľa múdrych kníh o účinkoch Ducha Svätého. Ale tento malý slepý chlapec ich všetky prekonal. Dnes som mal najlepšiu lekciu môjho života.“*

SPOZNÁVAŤ DUCHA SVÄTÉHO

Istý kňaz uverejnil na stránke svojej farnosti túto skúsenosť:

Napísal mi Michal, spolužiak z teologickej fakulty, ktorý študoval o niekoľko semestrov vyššie, že navštívil svojho obľúbeného profesora latinčiny, keď už v domove dôchodcov pracoval ako kaplán pre rehoľné sestry, a požiadal ho, aby mu požičal nejakú dobrú knižku o Duchu Svätom. Pán profesor sa zasmial, predstúpil pred obrovskú knižnicu a s úsmevom mu podal tri brožúry. To bolo všetko. Svoju prosbu Michal zopakoval aj v Lipsku, kam každoročne chodil do Oratória sv. Filipa Nériho. Ani tam nič nezohnal, hoci mali „steny“ plné kníh, tisíce titulov z celého Nemecka, i nové veci.

„Neviem, aký je stav v súčasnosti na trhu,“ píše. „Obávam sa, že sa urobil len malý pokrok. Snorím už vyše 20 rokov kde sa dá – ešte knižka *Dýka a kríž od Wilkersona* je dosť živá. Tým to končí.“

Na záver listu Michal dodáva: „Zvykneme si priať radostné Vianoce, veselú a neviem ešte akú veľkú noc, no k Duchu Svätému si nikto nič neželá“.

Ďalej píše: „Ako poslucháč teológie v druhom ročníku som bol cez prázdniny u svojho spolužiaka. Navštívili sme spolu asi päťdesiatročného miestneho farára. Spolu s ním na fare žil jeho 80-ročný otec, ktorý sa mu staral o domácnosť. Všetci sme chvíľu spolu posedeli a pri odchode mi tento čiperný deduško povedal: ‚Želám Vám dokončenie štúdií, veľa zdravia a sedem darov Ducha Svätého.‘ A všetky ich vysypal ako z rukáva, lebo: ‚Veľmi ich ako kňaz budete potrebovať.‘“

Hoci starček bol jednoduchý človek, sedliak, bol vnútorne taký čistý a veselý, že rozprávať s ním, pobudnúť pri ňom bolo pre Michala zážitkom. „Už som ho nikdy viac nevidel. Spomienka na toto stretnutie ma ale stále hreje“, uzatvára list Michal.

KONKRÉTNE KROKY

1. Prehľb si počas tohto mesiaca úctu k tretej božskej osobe – k Duchu Svätému. Pomodli sa častejšie litanie k Duchu Svätému, alebo niektorú z modlitieb k Duchu Svätému. Napríklad: „Príď, Duchu Svätý, naplň srdcia svojich veriacich a zapáľ v nás oheň svojej lásky.“ Alebo modlitbu o dar múdrosti: „Daj mi, Pane, nebeskú múdrosť, aby som sa naučil nadovšetko Teba hľadať a nachádzať, nadovšetko Teba chápať a milovať a všetko ostatné poznávať podľa poriadku, ktorý veciam určila Tvoja múdrosť.“ (T. Kempenský)
2. Usiluj sa hľadať vo všetkom niečo dobré: v situáciách každého dňa, v bližných, ktorých stretneš, vo vlastnej rodine, ale aj v osobných sklamaníach a neúspechoch. Tento postoj ti prinesie do duše pokoj a do rodín a spoločností harmóniu. Staneš sa tak svedkom Božej lásky.
3. Duch Svätý je pre nás darom a prichádza, aby nás naplnil duchovnými darmi. Obdaruj aj ty niekoho počas týchto dní. Môže to byť posilnením, povzbudením alebo inšpiráciou pre druhých, urobiť tiež niekomu radosť. Aj to je pôsobenie Ducha Svätého v nás a cez nás.
4. Vyhľadaj si v cirkevnom kalendári svätých, na ktorých si spomíname v mesiaci august a prečítaj si o niektorom z nich, v čom sa vyznačoval/vyznačovala darom múdrosti. Porozprávaj niekomu z tvojho okolia niečo povzbudivé o tomto svätom/svätej.